

Міністерство охорони здоров'я України
Українська медична стоматологічна академія

РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю
25 березня 2021 року*

ПОЛТАВА – 2021

5. Дубовий А. Розробка програми мотивації і стимулювання працівників промислових підприємств /А. Дубовий// Матеріали науково-практичної конференції студентів та молодих учених «Міжнародний бізнес і туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку». – Тернопіль-Збараж:ТНЕУ, 12-13 травня 2016. – С.51-52.
6. Компетентнісний підхід – контроль якості освіти / Т. О. Жукова, Л. М. Васько, В.Ф. Почерняєва, О. В.Корнєєв // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. – Полтава, 2018. – С. 94–95.
7. <http://elib.umsa.edu.ua/jspui/handle/umsa/8422> Лукашевич Ю. Стимулювання персоналу як підтримка стратегічного розвитку підприємства [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2010_14/Lukashevich%20UL.p df.
8. Рябцева О.Е. Формирование и внедрение мотивационного механизма на предприятии // Экономика и социум. – 2014. – № 1. – С. 62-72.
9. Симуляційні технології як спосіб сучасної освіти / Т. О. Жукова, Л. М. Васько, А. В. Чорнобай [та ін.] // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 19 березня 2020 р. – Полтава, 2020. – С. 87–88. <http://elib.umsa.edu.ua/jspui/handle/umsa/13552>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗІОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Запорожець Т.М., Сухомлин Т.А., Сухомлин А.А.

Українська медична стоматологічна академія

Пандемія CoViD-19 докорінно змінила звичний світ. Це суттєво вплинуло на всю нашу діяльність, включаючи медичну освіту. Заклади вищої освіти були змушені перейти від звичної аудиторної моделі викладання до дистанційного навчання.

Ключові слова: CoViD-19, дистанційне навчання, інтернет-платформа, медична освіта, бакалаврська освіта.

The new viral pandemic CoViD-19 has radically changed our usual world. This has significantly affected all our activities, including medical education. Higher education institutions have been forced to face the transition from the usual classroom model of teaching to distance learning.

Key words: CoViD-19, distance learning, Internet platform, medical education, bachelor's degree.

Вступ

У 2020 році наша освіта зіткнулася з новим викликом – пандемією CoViD-19. ВООЗ рекомендувала дотримуватись заходів соціальної дистанції й самоізоляції, серед яких – дистанційне навчання в закладах вищої освіти. Ця пандемія також порушила медичну освіту в усьому світі [2]. Із середини березня 2020 року навчальні заклади у всьому світі прийняли непросте рішення, перейшовши до дистанційного навчання, яке виявилось стресовим фактором для викладачів і студентів [4]. Те, що спочатку створювалось як тимчасовий запобіжний захід, швидко посіло місце в нових реаліях, оскільки студенти – навіть випускники старших курсів – були змушені закінчити навчальний рік дистанційно. Нами в Google Classroom було створено кілька власних класів, скасовано складання усних модулів та іспитів.

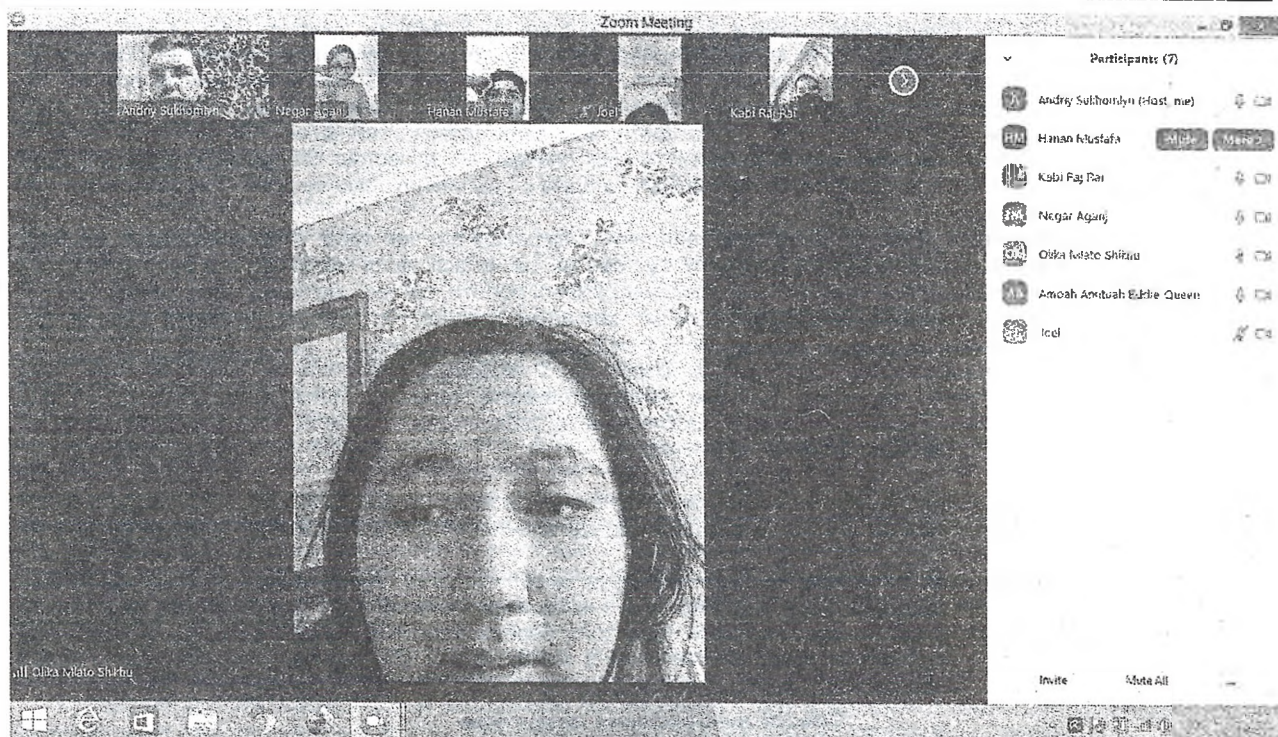
Результати й обговорення

Розпочавши новий навчальний рік з аудиторних занять, ми продовжували працювати над розробкою інтернет-ресурсів. На превеликий жаль, у жовтні Україна опинилась у помаранчевій зоні, а наше місто ввійшло до червоної зони. Викладачам і студентам необхідно було знову адаптуватися до інтернет-навчання і долати труднощі.

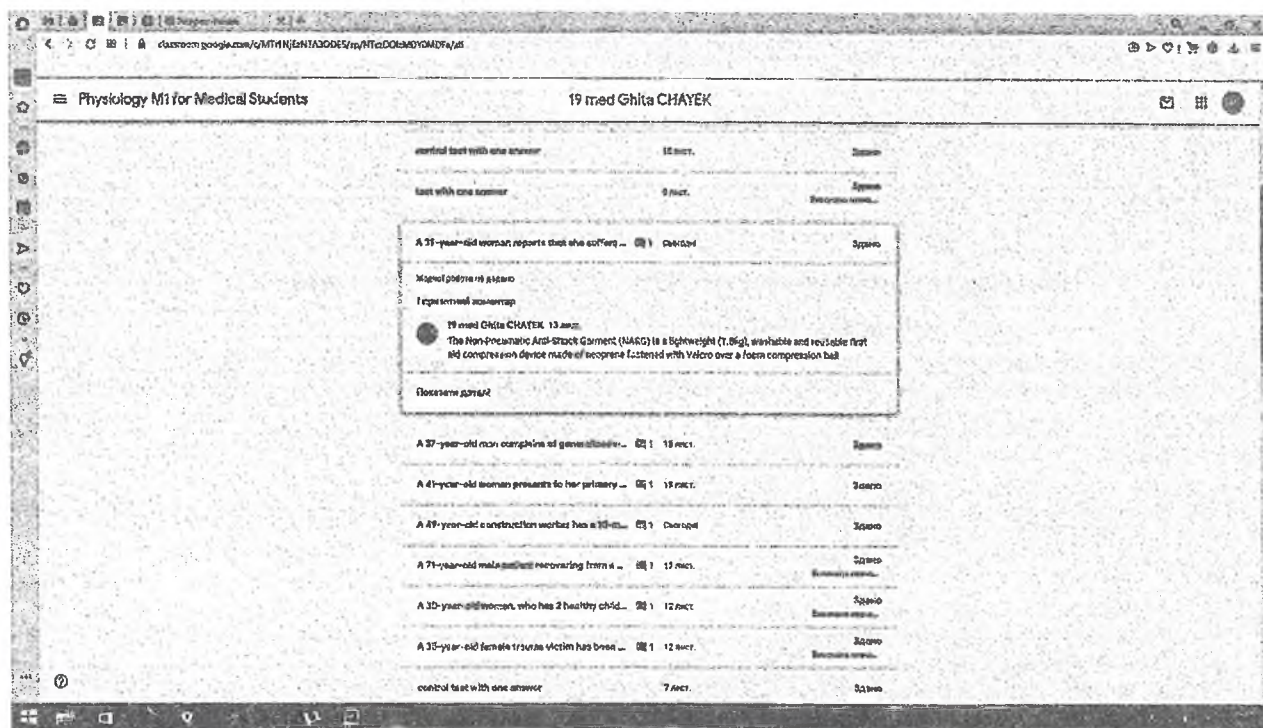
Відомо численні методи онлайн-навчання, які використовуються в медичній освіті. Їх можна розділити на індивідуальне і спільне навчання. Цей стиль навчання також можна розділити на синхронний (сеанси в режимі реального часу, обмін миттєвими повідомленнями й живі форуми) і асинхронний (обмін файлами, Google Classroom і електронна пошта) [1]. Для досягнення кращого результату ми поєднали елементи обох методів.

Відеоконференції в прямому ефірі забезпечують ефективне синхронне навчання й можливість особистої взаємодії між викладачем і студентом, коли карантин обмежує зустрічі людей [3]. Інтерактивність між викладачем і студентом краще оцінюється учнями, оскільки вони можуть обговорювати своє навчання і ставити запитання. Також вчитель може зрозуміти, чи розуміють учні матеріал. Набагато легше зрозуміти студента, коли ти бачиш вираз його обличчя або чуєш тон голосу. Природно, що інструменти для відеоконференцій, такі як Zoom або Skype, стали популярним режимом дистанційного навчання. Але фахівці не рекомендують покладатися лише на цей метод, оскільки платформа онлайн-конференцій часто перевантажена [1]. Поганий зв'язок, обмежений час живого сеансу теж може бути проблемою. Крім того, деякі студенти повідомили, що вони втомлюються від тривалого погляду на екран після кількох живих сеансів за день [4]. Тому викладач має пам'ятати про графік проведення відеоконференцій. Ми проводили сеанси в прямому ефірі за допомогою доступної й зручної для користувачів платформи Zoom. Вона має багато корисних інструментів (запис сеансу, опитування, чат) для дистанційного навчання. Ці інструменти можуть бути використані для інтеграції аудиторних занять і дистанційного навчання в майбутньому. Ми також використовували обмін миттєвими повідомленнями як канал зв'язку зі студентами. Це було досить зручно для швидких запитань і участі в сесіях у прямому ефірі [4].

Ми проводили дистанційне навчання англomовних студентів із використанням інтернет-платформи Zoom. Дистанційне навчання в порівнянні з аудиторним має кілька недоліків: приєднання всіх учасників забирає досить багато часу, у деяких студентів виникають технічні проблеми під час проведення Zoom-конференцій. Також немає можливості протягом заняття використовувати дошку для відповідей студентів і неможливо повністю контролювати, щоб студенти не користувалися під час відповіді книжками й інтернет-ресурсами.

Також ми використовували паралельно із Zoom платформу Google Classroom для опрацювання тестів і ситуаційних задач, розміщували на ній навчальні матеріали: відеолекції відповідно до тематики занять, методичні рекомендації та ін. Використання подібних завдань добре доповнює навчальний процес.

Лекції відіграють дуже важливу роль і в аудиторному, і в дистанційному навчанні, а також і в індивідуальному навчанні студентів. Корисно мати записи всіх лекцій і практичних занять на відео. Але формат онлайн-лекції відрізняється від традиційного. Вірджинія Гевен [2] радить створити лаконічну відеолекцію. Студенти воліють переглядати серію коротких відеороликів, аніж одне довге відео. Тому викладачі мають зосередитись на найважливіших питаннях і практичних навичках, які мають опанувати студенти. Також багато викладачів рекомендують створювати трансляції екрана (наприклад, презентації PowerPoint) зі звуковим накладанням, що створює відчуття присутності. Студенти частіше дивляться слайди з голосом викладача.

Таким чином, викладачам доводиться застосовувати багато методів онлайн-навчання. Системи управління

навчанням (СУН) стають усе більш поширеними в дистанційній освіті [1]. Більшість сучасних СУН є комерційними продуктами. Ми обрали Google Classroom як систему управління контентом у своєму онлайн-навчанні, оскільки ця послуга безкоштовна, зручна й доступна. Учасники можуть отримати доступ до Google Classroom за допомогою приватного коду. Викладачі й студенти можуть надсилати повідомлення електронною поштою і в чаті, обмінюватися файлами й гіперпосиланнями, створювати завдання (клінічні випадки, навчальні питання), оцінювати їх, контролювати навчання кожного студента. Ця платформа дозволяє створювати вікторини для студентів із запитаннями з кількома варіантами відповідей і з однією правильною відповіддю. Програма може автоматично оцінювати відповіді.

Оцінка студентів включала відповіді на тестові завдання і співбесіду під час сесій у прямому ефірі. Згідно з нашими результатами успішність більшості студентів суттєво не змінилася після переходу від аудиторного до дистанційного навчання. Навчання в Інтернеті вимагало напруженої роботи, сильної мотивації й постійних зусиль. Деякі студенти за таких обставин демонстрували низькі навчальні досягнення. Причин зниження академічної успішності багато: відсутність досвіду в дистанційній освіті, відсутність мотивації, проблеми з доступом до Інтернету, відсутність IT-навичок. Звичайні методи боротьби з низькими навчальними досягненнями були недоступні через дистанційне навчання. Тож ми використовували телефон, електронну пошту, миттєві повідомлення для спілкування з цими студентами, мотивуючи їх, заохочуючи позитивне ставлення, пропонуючи альтернативні способи спілкування і стимулюючи взаємодію.

Висновки

Найкращий спосіб дистанційної освіти – використання одночасно різних режимів і методів (онлайн-платформа, відеоконференції, електронна пошта, груповий чат, обмін повідомленнями) для поліпшення взаємодії між викладачем і студентами.

Незважаючи на деякі гострі проблеми, онлайн-навчання доводить свою ефективність у медичній освіті. Дистанційна освіта ніколи не замінить очної взаємодії між викладачем і студентами, але вона дає можливість продовжувати навчання лікарів у ці невизначені часи. Крім того, переваги онлайн-освіти можна ефективно використовувати для посилення традиційних моделей навчання в майбутньому. Ми можемо очікувати, що способи онлайн-навчання, ймовірно, розширяться протягом наступних років.

Список використаної літератури

1. Пахольчук О.П. Психологічний вплив карантину на медичну освіту та шляхи його подолання / Пахольчук О.П., Недельська С.М., Павлов С.В. // Медична освіта. – 2020. – №3. – С. 65-68.
2. Gewin V. Five tips for moving teaching online as COVID-19 takes hold / Gewin V. // Nature. – 2020. – №580. – P. 295-296.
3. Longhurst G.J. Strength, Weakness, Opportunity, Threat (SWOT) Analysis of the Adaptations to Anatomical Education in the United Kingdom and Republic of Ireland in Response to the Covid-19 Pandemic / Longhurst G. J., Stone D. M., Duloherly K., Scully D., Campbell T., & Smith C. F. // Anatomical Sciences Education, 13 (2020). – P. 298-308.
4. Pather N. Forced disruption of anatomy education in Australia and New Zealand: an acute response to the Covid-19 pandemic / Pather N., Blith P., Chapman J. A., Dayal M. R., Flack N., & Fogg Q. A. et al. // Anatomical Sciences Education, 13 (2020). – P.284-297.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ТОЧКИ ЗОРУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Іваницька Т.А., Кузьменко Н.В., Петров Є.Є., Треумова С.І.

Українська медична стоматологічна академія

Проаналізовано основні переваги й недоліки дистанційної освіти. Порівнюються різні ресурси для онлайн-освіти і пропонуються шляхи ефективного їх використання. Висвітлено проблеми дистанційної освіти з точки зору здобувачів вищої медичної освіти.

Ключові слова: дистанційне навчання, Інтернет, медична освіта, онлайн.

The main advantages and disadvantages of distance education are considered and analyzed in this article. Different resources for online education are compared and ways to use them effectively are suggested. The problems of distance education from the point of view of applicants for higher medical education are highlighted.

Key words: distance education, Internet, medical education, online.

Постановка проблеми й огляд публікацій

Процес викладання в навчальних закладах України переважно базується на традиційних методах, які передбачають очне проведення занять у класах і аудиторіях, так зване навчання «обличчям до обличчя». Деякі вищі навчальні заклади мали досвід використання заочної, дистанційної або різних моделей змішаної форм навчання. Ситуація з COVID-19 кинула виклик системі освіти в усьому світі й змусила освітян перейти на онлайн-режим викладання протягом дуже короткого проміжку часу. Багато академічних установ, які раніше не хотіли змінювати свій традиційний педагогічний підхід, не мали іншого вибору, як повністю перейти на онлайн-навчання. Чи була до цього готова освітня спільнота України? Як повідомила Державна служба статистики України, на початку 2019 року в країні було 26 мільйонів абонентів Інтернету. Однак українці досі ще не мають високого рівня цифрової грамотності. За даними Міністерства цифрової трансформації України (Департамент комунікацій Секретаріату КМУ, 2019), майже 38% українців у віці від 18 до 70 років мають низькі навички роботи з комп'ютером, а 15,1% громадян не володіють комп'ютером взагалі [4]. У такій ситуації надзвичайно гостро постала проблема вибору інструментів, тобто освітніх платформ, які б задовольняли потреби студентів та викладачів і були доступними й зрозумілими.

З одного боку, є численні веб-ресурси, освітні платформи й служби обміну миттєвими повідомленнями, з іншого